

SUNDHEDSSTYRELSEN

Dato 05-05-2020

Beskrivelse af håndtering og podning af nære kontakter i almen praksis

Baggrund

En forudsætning for den gradvis kontrollerede genåbning af samfundet i Danmark er et samtidigt og stort fokus på at mindske smitte i befolkningen. Det er afgørende for at undgå en u hensigtsmæssigt hastig spredning af COVID-19.

Det er vigtigt at sætte ind, der hvor der er en øget eller særlig risiko for smitte. Indsatsen skal være effektiv og bæredygtig. I en langvarig og bæredygtig åbning af samfundet er det afgørende at de programmer vi iværksætter på den ene side effektivt mindsker smittespredningen, men de skal samtidig muliggøre vores hverdagsliv og opretholdelse af vores velfærdssamfund.

Dette kan fremadrettet understøttes med effektiv opsporing af patienter, der er smittet med COVID-19, og med opsporing af dem, som i denne sammenhæng kan betegnes som 'nære kontakter' til den, der er påvist smittet med COVID-19. Programmet har ikke som ambition at sikre opsporing af alle nære kontakter. Ambitionen er et program der kan reducere smitten i samfundet og kan bidrage til effektiv kontrol af epidemien.

Sundhedsstyrelsen har udarbejdet en retningslinje for smitteopsporing og håndtering af nære kontakter (udkast vedlagt som bilag), hvori rammerne for kontaktopsporing og testning af nære kontakter beskrives. I stedet for at sætte nære kontakter i karantæne tilrettelægges en indsats med kombineret indsats med selvisolation og testning.

Kontaktopsporingen baseret på frivillighed og ansvarlighed, og understøttes med rådgivning og støtte fra myndighederne. Langvarig karantæne som kan have stor betydning for hverdagsliv og mentale helbred erstattes af en kombination af kortvarig selvisolation og test. Det endelige program skal endeligt afklares, men forventeligt bliver der tale om to test.

Det er væsentligt at alle borgere kan tilbydes kontaktopsporing og test uanset hvor de bor. For at sikre en høj tilslutning i hele landet er det hensigtsmæssigt, at podningen kan varetages i et let tilgængeligt tilbud i nærheden af borgeren.

Den praktiserende læge har følgende opgaver:

- Når en patient får et positiv testsvar informeres den pågældende om at informere nære kontakter.
- Den nære kontakt skal som led i kontaktopsporingen tage kontakt til egen læge, som kan henvise til test for SARS-CoV-2.
- I dele af landet vil det være almen praksis, der pøder de nære kontakter, særligt i de områder med langt til et Testcenter Danmark telt.

Organisatoriske rammer for test af nære kontakter

Følgende er et udspil til en organisering af test af nære kontakter.

Nære kontakter tilbydes 1. test samme dag, som de er blevet identificeret som en nær kontakt, dog tidligst 4 dage efter mulig smitteeksponering (dag 0). 2. test tilbydes 2 dage senere uanset om der er svar på første test.

Programmet er som følger:

- Nære kontakter anbefales selvisolation indtil de har fået negativt svar på 1. test
- Nære kontakter tilbydes test samme dag som de er blevet identificeret som nær kontakt, dog tidligst dag 4 (kræver weekendberedskab lægevagt, TCD m.v.)
  - Ved test på dag 4 tilbydes ny test dag 6, som udføres uanset om der er kommet svar på første test fra dag 4
  - Ved test på dag 5 tilbydes ny test dag 7, som udføres uanset om der er kommet svar på første test fra dag 5

Den praktiserende læge har følgende mulighed for at henvise til podning og test af den nære kontakt:

- 1) Henvise til nærmeste TestCenter Danmark testcenter¹, eller et decentralt tilbud fra TestCenter Danmark evt. i form af en udkørende funktion
- 2) Ved lang afstand til TestCenter Danmark testcenter, kan podning ske i almen praksis ved enten egen læge eller øvrig praktiserende læge, som med regionen har indgået aftale om at kunne tilbyde podning af nære kontakter i et bestemt optageområde. (Nærmere tilrettelæggelse af podning i almen praksis er beskrevet nedenfor)

Sundhedspersonale, som har været nær kontakt til en person med bekræftet COVID-19 henvises efter vanlig praksis til test i regional COVID-19 klinik via personaleleder.

Hvis podningen er foretaget i almen praksis sendes prøven til Testcenter Danmark eller en regional klinisk mikrobiologisk afdeling. Hvis podningen er foretaget i et testcenter i regi af Test Center Danmark håndteres testen ligeledes i regi heraf. Prøvesvar for den nære kontakt sendes altid til egen læge, som er ansvarlig for opfølgning ved positivt testresultat.

---

¹ Der findes aktuelt testcentre i følgende kommuner: Hillerød, Ballerup, Hvidovre, København, Bornholm, Roskilde, Næstved, Odense, Esbjerg, Kolding, Viborg, Herning, Aarhus, Aalborg, Thisted og Hjørring

Håndtering af podning af nære kontakter i almen praksis

En praksis kan frivilligt vælge at indgå en aftale om at tilbyde podning af nære kontakter i deres praksis til dels egne patienter, og i det omfang det er muligt, kan den pågældende praksis yderligere påtage sig ansvaret for podning af øvrige praktiserende lægers patienter.

Der er udelukkende tale om podning af nære kontakter uden symptomer, hvis en nær kontakt får symptomer skal de henvises til podning og test i de regionale udredningsklinikker.

Risikoen for smitte fra en asymptomatisk eller præ-symptomatisk person antages for at være lille sammenlignet med smitte fra en symptomatisk person med hoste, nysen m.v. Det er således Sundhedsstyrelsens vurdering, at smitte fra nære kontakter uden symptomer kan forebygges ved at håndhæve Sundhedsstyrelsens generelle anbefalinger ved tiltag som fysisk afstand, hostetikette, håndhygiejne m.v.², og i øvrigt anvende generelle infektionshygiejniske retningslinjer, som relaterer til svælgpodning.

Almen praksis skal ligeledes som led i den generelle håndtering af COVID-19 i sundhedsvæsenet iværksætte en række tiltag ift. afstand og hygiejne med henblik på minimering af smitterisiko, jf. [Sundhedsstyrelsens retningslinjer for omstilling og gradvis øget aktivitet i almen praksis](#), eksempelvis i forhold til at håndtere patienter i venteværelset mv.

I forhold til anbefalinger omkring hygiejne og fysiske rammer i forbindelse med udførelsen af selve podningen, henvises til De Nationale Infektionshygiejniske Retningslinjer (NIR) for rengøring i hospitals og primærsektoren fra Statens Serum Institut³. Her anbefales bl.a. daglig og grundig rengøring af kontaktflader (dørhåndtag, toiletter o.lign.) med almindelig rengøringsmiddel.

Der vil være øget risiko for smitte fra de nære kontakter, når lægen skal tæt på og udføre selve podningen, da det må antages, at den nære kontakt har en større risiko for at være smittet med COVID-19 end baggrundsbefolkningen, og derfor anbefales det, at der ud over iværksættelse af ovenstående tiltag, anvendes de nedenfor beskrevne værnemidler.

Ved håndtering og podning af nære kontakter anvender lægen/klinikpersonalet følgende værnemidler:

- Handsker
- Kirurgisk maske type II eller type IIR+ øjenbeskyttelse eller ansigtsdækkende visir
- Evt. væskeafvisende, langærmet overtrækskittel eller plastforklæde med lange ærmer, hvis der ikke anvendes arbejdsdragt

Ved udførelse af podning er det vigtigt, at podedinden føres over bagre svælgvæg og mandler. Efter hver podning udføres håndhygiejne, hvor handskerne også skiftes. Øvrige værnemidler skiftes, hvis de bliver våde eller synligt forurenede (øjenskyttelse eller visir kan i stedet rengøres med vand og sæbe, eller rengøringsserviet). Der skal udføres grundig håndhygiejne før værnemidler tages på, og efter de tages af. Hvis en maske er taget af (fx pause i undersøgelserne), kasseres den.

² Sundhedsstyrelsen 23 april, 2020. Retningslinjer for håndtering af COVID-19 i sundhedsvæsenet. Opdateres løbende på: <https://www.sst.dk/da/Udgivelser/2020/Retningslinjer-for-haandtering-af-COVID-19>

³ Statens Serum Institut 2015 1.udgave. Nationale Infektionshygiejniske Retningslinjer (NIR) for rengøring i hospitals og primærsektoren, herunder dagtilbud og skoler. Tilgængelig på: <https://hygiejne.ssi.dk/-/media/arkiv/subsites/infektionshygiejne/retningslinjer/nir/nir-rengoering.pdf?la=da>

Der er ikke specifikke krav til rengøring mellem hver person/patient. Her følges De Nationale Infektionshygiejniske Retningslinjer (NIR) for rengøring i hospitals og primærsektoren fra Statens Serum Institut, hvor der bl.a. står, at lokaler til patientbehandling og –undersøgelse, venteværelse og kontor skal rengøres på brugsdage og efter behov ifølge.

Prøven sendes til videre behandling i regional klinisk mikrobiologisk afdeling. Prøvesvaret tilgår efterfølgende egen læge, som er ansvarlig for opfølgning ved positivt testresultat.

Podningen af nære kontakter foretages af den praktiserende læge eller andet sundhedsfagligt klinikpersonale. Den enkelte praksis fastsætter selv tidspunkter for podningerne, og kan vælge, at podninger samles i et fast tidsrum fx i ydertidspunkter for den pågældende praksis' åbningstider.

Den nære kontakt informeres om, hvordan han/hun skal forholde sig ved et negativt testresultat, samt at der vil blive taget kontakt ved et positivt testresultat, jf. [Sundhedsstyrelsens retningslinjer for håndtering af COVID-19 i sundhedsvæsenet](#).

Estimeret volumen for test af nære kontakter

Sundhedsstyrelsen har lavet et estimat over, hvor mange nære kontakter, der forventes at skulle testes.

Estimatet er beregnet med afsæt i en formodning om antallet af daglige tilfælde af bekræftet COVID-19, samt en forudsætning om, at hver person med bekræftet COVID-19 har ca. 10-15 nære kontakter. I det følgende er udregnet et estimat for antallet af daglige test ved en antagelse om 500 daglige nye tilfælde af COVID-19, som har 10 nære kontakter:

500 bekræftede tilfælde x 10 nære kontakter x 2 test = 10.000 test

Det konkrete behov vil til en hver tid være afhængig af antal smittede, antal nære kontakter og tilslutning til programmet. Estimatet er således foreløbigt og må forventes at ændre sig i takt med epidemiens udvikling. Det baseres blandt andet på antallet af personer, der testes positive for SARS-CoV-2, hvilket må forventes at stige som led i eksempelvis en kontrolleret genåbning. Ligeledes er estimatet baseret på en antagelse om, at en person har 10 nære kontakter, hvilket også vil være påvirket af øvrige tiltag i samfundet om social afstand mv., og vil forventeligt stige i takt med en genåbning af samfundet. Der er således tale om et meget foreløbigt estimat for testaktivitet af nære kontakter, og der vil løbende være behov for opdatering og justering alt efter, hvordan epidemien udvikler sig.

Ud fra ovenstående estimat samt en forudsætning om, at der er ca. 2000 praksis i Danmark, vil hver praksis enkelt skulle teste ca. 5 nære kontakter dagligt, hvis de skal foretage test af alle nære kontakter. Da den organisatoriske model for håndtering af nære kontakter baseres på frivillighed vil det ikke være alle eksisterende praksis, som vil teste nære kontakter. Yderligere vil det af praktiske årsager ikke være relevant at teste nære kontakter i samtlige praksis.

Det forventes imidlertid at en del af de nære kontakter kan testes i regi TestCenter Danmark – enten i nærmeste testcenter, hvis den pågældendes bopælsadresse er tæt placeret på et testcenter, eller et decentralt tilbud fra TestCenter Danmark evt. i form af en udkørende funktion.

Ved en antagelse om, at 50 % af alle nære kontakter håndteres i regi af TestCenter Danmark, vil hver praksis i gennemsnit skulle teste 2-3 nære kontakter om dagen. På sigt forventes andelen af nære kontakter, som håndteres i regi TestCenter Danmark at være større en 50 %.

Videre planlægning og konkrete aftaler

Den nærmere planlægning og tilrettelæggelse af podning af de nære kontakter, som testes i regi af almen praksis vil ske mellem Danske Regioner og PLO. Sundhedsstyrelsen kan bistå med rådgivning.

Planlægningen bør tage hensyn til afstand fra de eksisterende testcentre i regi af TestCenter Danmark. Det vil således være ønskværdigt, at man forsøger at dække de geografiske områder, som ikke har let tilgængelig adgang til et af de etablerede testcentre (jf. nedenstående boks), som fx store dele af Vestjylland og Sydsjælland. Desuden bør der tilstræbes et tilbud om test i regi af almen praksis på alle danske øer.

Testcentre i regi af TestCenter Danmark

Region Nordjylland

Aalborg Kommune

Thisted Kommune

Hjørring Kommune

Region Midtjylland

Aarhus Kommune

Viborg Kommune

Herning Kommune

Region Syddanmark

Odense Kommune

Kolding Kommune

Esbjerg Kommune

Hovedstaden

Hillerød Kommune

Ballerup Kommune

Københavns Kommune

Hvidovre Kommune

Bornholms Regionskommune

Region Sjælland

Næstved Kommune

Roskilde Kommune